

МІЖНАРОДНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ МЕДИЦИНИ ТА ГРОМАДСЬКОГО ЗДОРОВ'Я
КАФЕДРА ЗАГАЛЬНО-МЕДИЧНИХ НАУК

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА

Освітньо-професійна програма: ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ, ЕРГОТЕРАПІЯ

Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський) рівень

Кваліфікація освітня - Бакалавр фізичної терапії, ерготерапії

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Розробники і викладачі (зазначаються розробники і викладачі, які викладають дисципліну - посада, наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)	Контактний тел.	E-mail
Доцент Кучеренко Микола Петрович Професор Тарабрін Олег Олександрович	050-395-32-33	docnickolask@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Основна мета засвоєння курсу “ ДОЛІКАРСЬКА МЕДИЧНА ДОПОМОГА» полягає у формуванні у майбутнього фахівця навичок надання першої медичної допомоги при станах, які можуть загрожувати життю людини.

Місце навчальної дисципліни в програмі підготовки фахівців даного напрямку підготовки (спеціальності). Дисципліна «Долікарська медична допомога» дозволяє набути студентами знань з надання медичної допомоги при невідкладних станах та травмах.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Основи долікарської допомоги у невідкладних станах» є формування у майбутнього фахівця вмінь за загальноприйнятими ознаками стану хворого або потерпілого учня, визначати необхідний об'єм медичної допомоги, та не зволікаючи надавати першу медичну допомогу, спрямовану на попередження можливих ускладнень або летального наслідку. Така медична допомога вчителя є обов'язковим елементом його професійної компетентності.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Долікарська медична допомога» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність: Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні спеціалізовані задачі у широких та мультидисциплінарних контекстах професійної діяльності лікаря, вирішувати практичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації, з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності у галузі охорони здоров'я.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК. 1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК. 2 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК. 3 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК. 4 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК. 5 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК. 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК. 7 Здатність працювати в команді.
- ЗК. 8 Навички міжособистісної взаємодії.
- ЗК. 10 Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК. 11 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК. 12 Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

Спеціальні (фахові) компетентності

- ФК. 1 Навички опитування та клінічного обстеження пацієнта.
- ФК. 2 Здатність до визначення необхідного переліку лабораторних та інструментальних досліджень та оцінки їх результатів.
- ФК. 3 Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання.
- ФК. 6 Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
- ФК. 8 Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 17. Проводити скринінг щодо виявлення найважливіших неінфекційних захворювань; оцінювати показники захворюваності, інтегральні показники здоров'я; виявляти фактори ризику виникнення та перебігу захворювань; формувати групи ризику населення. Визначати джерело та/або місце знаходження потрібної інформації залежно від її типу; отримувати необхідну інформацію з визначеного джерела; обробляти та проаналізувати отриману інформацію.

ПРН 27. Формування системи знань з фізіатрії, використовуючи дані, рішення, інтерпретації, інноваційні методи.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

- питання загальної та особистої гігієни;
- основні ознаки патологічних станів у дітей дошкільного і шкільного віку;
- ознаки клінічної і біологічної смерті, основи реанімації;
- основи надання допомоги при деяких патологічних станах (опіках, відмороженнях, ушкодженнях електричним струмом, отруєннях, переломах, кровотечах, пораненнях тощо) і раптових захворюваннях у звичайних умовах та екстремальних ситуаціях;
- основи долікарської діагностики, класифікацію раптових захворювань (у тому числі епідемічних процесів) та патологічних станів;
- техніку надання долікарської допомоги в різних умовах, спрямовану на попередження ускладнень та порятунок потерпілого.

Уміння:

- володіти навичками діагностики раптових захворювань та патологічних станів (володіти навичками реанімації, вимірювати температуру тіла, артеріальний тиск, визначати та оцінювати пульс, дихання тощо);
- володіти технікою надання долікарської допомоги при травмах, кровотечах, утопленнях, задусі, ураженнях різними хімічними і фізичними факторами та при отруєннях;
- розпізнавати ознаки та надавати першу допомогу при укусах змій, отруйних комах, собак та інших тварин;
- володіти технікою десмургії, транспортної іммобілізації та тимчасової зупинки кровотеч;
- володіти технікою беззондового промивання шлунку, очисної клізми, застосування компресів, банок, гірчичників, льоду, ванн(місцевих та загальних), ін'єкцій, інгаляцій.

Навички:

- володіти правилами роботи в умовах стихійного лиха чи екстремальних ситуацій;
- використовувати набуті знання не тільки в побуті та особистому житті, а й у повсякденній роботі

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3 кредита	90 год.	20 год	20 годин	50год.	4 курс	1 семестр	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
		денна форма			
		у тому числі			
		усього	лекц.	прак	сам. роб.
1	2	3	4	5	6
1.	Невідкладні стани. Догляд за хворими.	6	2		4
2.	Перша медична допомога при хворобах та невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	6		2	4
3.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	6	2	2	2
4.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях системи травлення	6		2	4
5.	Перша медична допомога при невідкладних сечовидільної системи	6		2	4
6.	Долікарська діагностика і надання першої медичної допомоги при коматозних станах	6	2	2	2
7.	Перша медична допомога при отруєннях	6	2		4
8.	Перша медична допомога при алергічних реакціях, анафілактичному шоці	6	2	2	2
9.	Перша медична допомога при гострих психоневрологічних порушеннях	6	2		4
10.	Долікарська діагностика та надання першої медичної допомоги при механічній задусі	6	2		4
11.	Перша медична допомога при захворюваннях викликаних фізичними факторами	6		2	4
12.	Травми, їх види. Ускладнення травм.	6	2		4
13.	Закриті і відкриті ушкодження.	6		2	4
14.	Десмургія. Транспортна іммобілізація.	6	2	2	2
15.	Травми черепа, грудної клітки і живота.	6	2	2	2
	Всього:	90 год.	20 год	20 годин	50год.

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Викладання дисципліни на лекціях забезпечується методичними розробками, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми), інформаційним ресурсом кафедр. Викладання навчальної дисципліни на практичних заняттях забезпечується методичними розробками, тематикою самостійних і індивідуальних завдань, наочними засобами навчання (презентації, навчальні фільми, манекени та інші засоби для відпрацювання практичних навичок ресуситації), інформаційним ресурсом кафедр, алгоритмами виконання практичних вмінь і структурованими алгоритмами контролю вмінь. Самостійна і індивідуальна робота при вивченні навчальної дисципліни забезпечується методичними розробками з самостійної роботи студентів.

Здобувачі освіти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності.

6. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Опановуючи зміст навчальної дисципліни здобувач повинен:

1. *дотримуватися принципів академічної доброчесності:*

- сумлінно, вчасно й самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу) виконувати навчальні завдання, завдання проміжного та підсумкового контролю;
- бути присутнім на всіх навчальних заняттях, окрім випадків, викликаних поважними причинами;
- ефективно використовувати час на навчальних заняттях для досягнення навчальних цілей, не марнуючи його на зайві речі;
- сумлінно виконувати завдання з самостійної роботи, користуватися інформацією з надійно перевірених джерел, опрацьовувати запропоновані та додаткові літературні джерела та Інтернет-ресурси.

2. *не допускати академічний плагіат* - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»): копіювання, перефразування, компіляція, використання інформації з джерела без посилання на це джерело, подання як власних робіт, виконання на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання тощо.

7 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

№№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
1.	Перша медична допомога при хворобах та невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	2
2.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	2

3.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях системи травлення	2
4.	Перша медична допомога при невідкладних сечовидільної системи	2
5.	Долікарська діагностика і надання першої медичної допомоги при коматозних станах	2
6.	Перша медична допомога при алергічних реакціях, анафілактичному шоці	2
7.	Перша медична допомога при захворюваннях викликаних фізичними факторами	2
8.	Закриті і відкриті ушкодження.	2
9.	Десмургія. Транспортна іммобілізація.	2
10.	Травми черепа, грудної клітки і живота.	2
Всього:		20

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№№	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин
11.	Невідкладні стани. Догляд за хворими.	4
12.	Перша медична допомога при хворобах та невідкладних станах, що виникають при захворюваннях дихальної системи.	4
13.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях серцево-судинної системи	2
14.	Перша медична допомога при невідкладних станах, що виникають при захворюваннях системи травлення	4
15.	Перша медична допомога при невідкладних сечовидільної системи	4
16.	Долікарська діагностика і надання першої медичної допомоги при коматозних станах	2
17.	Перша медична допомога при отруєннях	4
18.	Перша медична допомога при алергічних реакціях, анафілактичному шоці	2
19.	Перша медична допомога при гострих психоневрологічних порушеннях	4
20.	Долікарська діагностика та надання першої медичної допомоги при механічній задусі	4
21.	Перша медична допомога при захворюваннях викликаних фізичними факторами	4
22.	Травми, їх види. Ускладнення травм.	4
23.	Закриті і відкриті ушкодження.	4
24.	Десмургія. Транспортна іммобілізація.	2
25.	Травми черепа, грудної клітки і живота.	2
Всього:		50

9. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль, який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль, який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, іспит (залік)
-------------------------------------	---

10. Питання до іспиту

Теоретичні питання:

1. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при раптовій зупинці серця;
2. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при серцевому нападі;
3. Наведіть приклади проведення серцево-легеневої реанімації з використанням автоматичного зовнішнього дефібрилятора;
4. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження хребта;
5. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму голови (черепно-мозкова травма);
6. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на пошкодження живота;
7. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на інсульт;
8. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на травму грудної клітки;
9. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на перелом кісток кінцівок;
10. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим при рані кінцівки, в тому числі ускладненій кровотечею;
11. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при травматичній ампутації;
12. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при позиційному стисненні м'яких тканин;
13. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на шок;
14. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при порушенні прохідності дихальних шляхів - обтурації стороннім тілом;
15. Наведіть приклади надання домедичної допомоги при наявності декількох постраждалих;
16. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим при підозрі на гостре отруєння невідомою речовиною;
17. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим з опіками;
18. Опишіть надання домедичної допомоги постраждалим з переохолодженням;
19. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим з відмороженням;
20. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при утопленні;
21. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при перегріванні;
22. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при травмах та пошкодженнях очей;

23. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим при укусах тварин та комах;
24. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при падінні з висоти;
25. Навести алгоритм надання домедичної допомоги постраждалим при дорожньо-транспортних пригодах;
26. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні електричним струмом;
27. Описати надання домедичної допомоги постраждалим при ураженні блискавкою;
28. Наведіть приклади надання домедичної допомоги постраждалим при судомах (епілепсії);
29. Охарактеризувати надання домедичної допомоги постраждалим без свідомості.

11. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми на основі комплексного оцінювання знань студента, що включає контроль вхідного рівня знань, рівень теоретичної підготовки, якість виконання практичної роботи, результати вихідного контролю рівня знань. При оцінюванні навчальної діяльності здобувачів перевага надається стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на практичному занятті за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2»).

Контроль самостійної роботи студентів, яка передбачена в темі поряд з аудиторною роботою, здійснюється під час поточного контролю теми на відповідному аудиторному занятті. Темі, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних навчальних занять, контролюються при підсумковому контролі.

Проміжний контроль здійснюється проведенням перевірки практичних навичок після кожного розділу дисципліни.

Підсумковий контроль здійснюється проведенням заліку та екзамену. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, що передбачені навчальною програмою, успішно пройшли усі перевірки практичних навичок та середній бал яких не менш за мінімальний (3,0).

12. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ (для іспиту / заліку)

Підрахунок кількості балів за 200-бальною системою здійснюється перед підсумковим контролем (або на останньому занятті для дисциплін, формою контролю яких є залік) на підставі отриманих здобувачем оцінок за традиційною шкалою під час вивчення дисципліни, шляхом обчислення середнього арифметичного (СА) оцінок за традиційною шкалою, округлене до 2 (двох) знаків після коми.

Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали згідно 200-бальної шкали перерахунку традиційних оцінок у рейтингові бали. Для зручності наведені таблиці перерахунку для 200-бальної шкали.

**Таблиця відповідності шкал оцінювання
навчальних досягнень здобувачів вищої освіти**

Показник успішності (у балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		
		4-х бальна шкала	Екзамен або диференційований залік	Залік
170-200	A	5 (відмінно)	відмінно	зараховано
164–169	B	4 (добре)	добре	
140–163	C			
127–139	D	3 (задовільно)	задовільно	
120–126	E			
70–119	FX	2 (незадовільно)	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–69	F		незадовільно (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов’язковим повторним вивченням дисципліни)

13. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна (базова)

1. Екстрена медична допомога : підручник / [М. І. Швед, А. А. Гудима, С. М. Геряк та ін.] ; за ред. М. І. Шведа. – Тернопіль : ТДМУ, 2015. – 420 с.
2. Перша долікарська допомога: підручник/під ред. В.П. Андрющенко. Ю.Ф. Кушта, Д.В. Андрющенко – Львів: ЛНМУ. - 2011. – 351 с.
3. Екстрена медична допомога (гострі серцеві стани) / Г.Г. Рошін, О.М. Пархоменко, В.О. Крилюк та ін.: за ред. Г.Г. Роштіна. – К.: ТОВ “НВП “Інтерсервіс”, 2011. - 159 с.
4. Дужий І.Д. Перша допомога при невідкладних станах : навчальний посібник / І.Д. Дужий, О.В. Кравець ; Сумський державний університет. – Суми : Сумський державний університет, 2014. – 212 с. : іл., табл.
5. Екстрена медична допомога: догоспітальний етап, алгоритми маніпуляції (базовий рівень). / Г.Г. Рошін, А.А. Гудима, В.Ю. Кузьмін та ін. - К., 2012. - 84 с.
6. Медицина невідкладних станів: швидка і невідкладна медична допомога / І.С. Зозуля, А.В. Вершигора, В.І. Боброва та ін.; за ред. І. С. Зозулі. - К.: ВСВ “Медицина”, 2012. - 728 с.

7. Тарасюк В.С., Матвійчук М.В. Паламар М.В., Поляруш В.В., Корольова Н.Д., Подолян В.М. Малик С.Л., Кривецька Н.В. Перша медична (екстрена) допомога з елементами тактичної медицини на догоспітальному етапі в умовах надзвичайних ситуацій. – К.: Медицина, 2015.
8. Алгоритми надання невідкладної допомоги при критичних станах / За ред. І. І. Тітова. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 344 с.

Допоміжна

1. Donald C. Correll, MD Facep. Hypothermia practice Guid // The physician assistant practice Guide. For Emergency Departments urgent care centers, and family practices. A cuta care Horizons. Jackson, TN.2012.
2. Marx, John, Ron Walls, and Robert Hockberger. Rosen's emergency medicine-concepts and clinical practice. Elsevier Health Sciences, 2013.
3. Skone, Richard, et al., eds. Managing the Critically Ill Child: A Guide for Anaesthetists and Emergency Physicians. Cambridge University Press, 2013.
4. Schneider, Andreas, Erik Popp, and Bernd W. Böttiger. "Cardiopulmonary Resuscitation." Surgical Intensive Care Medicine. Springer International Publishing, 2016. 153-166.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>.
2. Верховна Рада України <http://www.rada.kiev.ua> .
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>.
4. Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України <http://www.mon.gov.ua>, www.osvita.com.
5. Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>.
6. Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи <http://www.mns.gov.ua/>.
7. Міністерство охорони здоров'я <http://www.moz.gov.ua/ua/portal/>
8. Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rainbow.gov.ua/>.
9. Постійне представництво України при ООН <http://www.uamission.org/>.
10. Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)». <http://www.nau.ua>
11. American Heart Association <https://www.onlineaha.org/>
12. British Heart Foundation <https://www.bhf.org.uk/>